

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 17Csp/39/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120205125
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Majeriková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2022:5120205125.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudkyňou JUDr. Annou Majerikovou v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXXX, 2/ C. D., nar. XX.X.XXXX, bytom A., E. XXXX, obaja právne zastúpení Advokátska kancelária Hagara – Hagarová, s.r.o. Daniela Dlabača č. 35, Žilina, IČO: 36 806 498, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava – Staré Mesto, IČO: 00 585 441, právne zastúpený JUDr. Baltazár Mucska, advokát so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o zaplatenie 83.040,11 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne istinu vo výške 83.040,11 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 80.966,61 eur od 25.3.2020 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania v celom rozsahu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou podanou dňa 4.5.2020 v spojení s pripustenou zmenou žaloby zo dňa 14.2.2022 sa žalobca 1/ a 2/ domáhali proti žalovanému zaplatenia sumy spoločne a nerozdielne istiny vo výške 83.040,11 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 80.966,61 eur od 25.3.2020 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Žalobu skutkovo odôvodnili tým, že s účinnosťou od 27.1.2010 uzatvoril žalobca 1/ a žalovaný poisťovňu č. 6557438381, ktorej predmetom bolo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žalobcu F. G. ev. č.: H. XXXAR. Dňa 26.7.2010 došlo k dopravnej nehode a to tak, že žalobca 2/ viedol nákladné motorové vozidlo F. G. ev. č.: H. XXXAR s návesom a narazil do ľavej prednej časti protiídúceho osobného vozidla A. I. J. ev. č.: 7A72541, ktoré viedol vodič K. H., ktorý v dôsledku utrpených zranení zomrel. Rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013 zo dňa 25.5.2018 súd uložil žalobcom 1/ a 2/ (ako osobám zodpovedným za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla EVČ: H. XXXAR povinne zmluvne poisteného u žalovaného) povinnosť uhradiť škodu v sume 6.933,88 eur (totálna škoda na vozidle A. I. vo výške 5.900 eur, náklady na zhotovenie pomníka vo výške 663,88 eur, náklady na nákup primeraného ošatenia vo výške 370 eur) spolu s 8,75% úrokom z omeškania ročne z tejto sumy, a to žalobca 2/ od 16.8.2012 do zaplatenia a žalobca 1/ od 19.8.2012 do zaplatenia a zaplatiť nemajetkovú ujmu v celkovej výške 61.000 eur. Výrok rozsudku Okresného súdu Martin týkajúci sa povinnosti uhradiť majetkovú škodu nadobudol právoplatnosť dňa 13.6.2018 a týkajúci sa povinnosti uhradiť nemajetkovú ujmu nadobudol právoplatnosť dňa 14.6.2019. V časti týkajúcej sa povinnosti uhradiť nemajetkovú ujmu potvrdil Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 10Co/249/2018 zo dňa 30.4.2019 a uložil žalobcom 1/ a 2/ uhradiť trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-575 zo dňa 18.6.2018 súd uložil žalobcovi 1/ povinnosť uhradiť súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 2.311,50 eur. Uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-677 zo dňa 19.8.2019 súd uložil žalobcovi 2/ povinnosť uhradiť trovy konania o odvolaní vo výške 761,93 eur a žalobcovi 1/ povinnosť

uhradiť trovy konania o odvolaní vo výške 761,93 eur. V priebehu konania žalobcovi 1/ uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-703 zo dňa 26.8.2020 bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 2.311,50 eur a na základe žiadosti žalobcu 1/ Okresný súd Martin uznesením zo dňa 23.3.2021 sp. zn. 15C/213/2013-721 priznal žalobcovi 1/ oslobodenie od súdneho poplatku za žalobu v rozsahu 80 % a žalobca 1/ následne dňa 17.5.2021 uhradil súdny poplatok za žalobu vo výške 462 eur. Vo veci vedeného súdneho konania pred Okresným súdom Martin pod sp. zn. 15C/213/2013 žalovaný listom zo dňa 7.1.2013 súhlasil so vstupom do súdneho konania vedeného ako vedľajší účastník na strane žalovaných (v tomto konaní žalobcovia 1/ a 2/).

Žalobcovia 1/ a 2/ ďalej uviedli, že po právoplatnom ukončení súdneho konania vedeného pred Okresným súdom Martin sp. zn. 15C/213/2013 opakovane vyzvali žalovaného na splnenie jeho zákonnej a zmluvnej povinnosti uhradiť za poistených škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovaného (výzva zo dňa 7.1.2013, výzva na zapltenie zo dňa 26.8.2019, výzva o náhradu nemajetkovej ujmy zo dňa 2.9.2019 a zo dňa 4.11.2019 a naposledy výzva na zapltenie poistného plnenia zo dňa 21.2.2020), na ktoré žalovaný nereagoval a náhradu škody neposkytol. Vzhľadom na odmietavý postoj žalovaného boli žalobcovia 1/ a 2/ nútení splniť povinnosti uložené právoplatnými a vykonateľnými rozhodnutiami súdu a uhradili poškodeným, súdu a súdnemu exekútorovi celkom sumu vo výške 83.040,11 eur spoločne a nerozdielne. Táto celková výška úhrad predstavuje súčet sumy 17.742,75 eur (majetková škoda vrátane trov exekučného konania), sumy 61.000 (nemajetková ujma poškodených), sumy 1.523,86 eur (trovy konania o odvolaní poškodených), sumy 2.311,50 eur (výška súdneho poplatku vyrubená žalobcovi 1/ za odvolanie platená v 100 eur splátkach od 1.10.2019 do podania žaloby 700 eur a od podania žaloby došlo zo strany žalobcu 1/ k splneniu povinnosti v celom rozsahu, t.j. od podania žaloby uhradil v pravidelných mesačných splátkach zostávajúcu časť vyrubeného súdneho poplatku vo výške 1.611,50 eur) a sumy 462 eur (v priebehu konania bola žalobcovi uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-703 zo dňa 26.8.2020 uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 2.311,50 eur, ktorú žalobca 1/ po oslobodení od súdneho poplatku za žalobu uhradil v rozsahu 80%, následne dňa 17.5.2021). Žalobcovia 1/a 2/ považujú postup žalovaného za nezákonný a účelový s cieľom vyhnúť sa zákonnej zmluvnej povinnosti nahradiť za poistených škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vzhľadom na uvedené žalobcovia navrhujú, aby súd žalobnému návrhu vyhovel i v časti omeškania, kedy žalobcovia 1/ a 2/ najneskôr listom zo dňa 21.2.2020 vyzvali žalovaného na vyplatenia poistného plnenia, pričom mu stanovili lehotu do 24.3.2020 a žalovaný si svoju povinnosť nesplnil, a preto je od 25.3.2020 v omeškani so splnením svojej povinnosti.

Žalovaný listom zo dňa 5.6.2020 (č. I. 62) k podanému žalobnému nároku uviedol, že namieta premĺčanie uplatneného nároku v celom rozsahu. V zmysle ust. § 101 ods. 1 Obč. zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premĺčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. V zmysle ust. § 104 Obč. zákonníka pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premĺčacia doba za rok po poistnej udalosti. K poistnej udalosti došlo dňa 26.7.2010 a pre prípadné poistné plnenie je rozhodujúci dátum poistnej udalosti, od ktorej plynie premĺčacia doba. Žalovaný so žalobcom 1/ mali uzatvorenú poistnú zmluvu, ktorá kryla poistenie zodpovednosti za škody spôsobené motorovým vozidlom, t.j. poistné udalosti spôsobené s motorovým vozidlom. Pre poistný vzťah sú rozhodujúce poistné udalosti, ktorou bola aj nehoda dňa 26.7.2010. K podaniu žaloby voči žalovanému došlo dňa 4.5.2020, t.j. po uplynutí 3+1 premĺčacej doby, ktorá uplynula v roku 2014. Vzhľadom na uvedené vznáša námietku premĺčania. Zároveň uviedol, že zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nerieši samostatne otázku premĺčania vo vzťahu poistený/poistník – poisťovateľ. Preto je potrebné aplikovať ustanovenie Obč. zákonníka ako lex generalis, ktorý viaže začiatok plynutia premĺčacej doby na poistnú udalosť krytú poistením a upravuje premĺčaciu dobu 3+1. S poukazom na uvedené považuje uplatnený nárok za premĺčaný. Poukázal tiež na ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej má súd v prvom rade skúmať vznesenú námietku premĺčania. Všeobecné poistné podmienky poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 704 v článku VIII. bod 10/ VPP uvádzajú, že pokiaľ poistný nahradil poškodenému škodu alebo jej časť priamo, má právo, aby mu ju poisťovňa nahradila, a to v rozsahu a do výšky, v akej by bola povinná za poisteného náhradu škody poskytnúť. Predmetné ustanovenie však neupravuje premĺčaciu dobu, kedy je nevyhnutné aplikovať premĺčanie plnenia z poistenia podľa ustanovení § 104 Občianskeho zákonníka. Zároveň poukázal aj na skutočnosť,

že žalovaný bol v konaní Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013 v pozícii vedľajšieho účastníka, po zmene procesných predpisov žalovaný nevstúpil do tohto konania ako intervenient z dôvodu, že v tom čase prevládala judikatúra NS SR o neexistencii pasívnej vecnej legitímácie poisťovní v konaniach o uplatňovaní náhrady nemajetkovej ujmy uplatnenej z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla. Vzhľadom na uvedené považuje uplatnený nárok v celom rozsahu za premlčaný a žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Žalobcovia 1/ a 2/ v replike zo dňa 19.6.2020 (č.l. 73) zotrvali na žalobe v celom rozsahu a žiadali návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Na doplnenie uviedli, že podľa čl. XIII. písm. g) VPP sa na účely týchto všeobecných poisťných podmienok rozumie poisťnou udalosťou vznik povinnosti poisťovne nahradíť vzniknutú škodu. Podľa čl. VIII. bod 10 VPP, pokiaľ poistený nahradil poškodenému škodu alebo jej časť priamo, má právo, aby mu ju poisťovňa nahradila, a to v rozsahu a do výšky, a akej by bola povinná za poisteného náhradu škody poskytnúť. Žalovaný v rozpore s podstatou a logikou poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zamieňa škodovú udalosť (dopravná nehoda, udalosť z ktorej škoda vznikla) za poisťnú udalosť, teda vznik povinnosti poisteného, resp. poisťovne nahradíť škodu, za ktorú poistený zodpovedá a ktorá bola spôsobená prevádzkou poisteného motorového vozidla. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou poisteného motorového vozidla čo do základu a výšky bola predmetom súdneho konania vedeného Okresným súdom Martin sp. zn. 15C/213/2013, ktoré bolo právoplatne ukončené dňa 13.6.2018 (majetková škoda), resp. dňa 14.6.2019 (nemajetková ujma). Žalobcovia zastávajú názor, že povinnosť nahradíť poškodeným škodu, za ktorú zodpovedajú a ktorá bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla, vznikla najskôr právoplatnosťou rozhodnutia Okresného súdu Martin, a teda vo vzťahu k povinnosti žalovaného poskytnúť žalobcom poisťné plnenie v zmysle čl. VIII. bod 10/ VPP je poisťnou udalosťou - právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013. Nárok na poisťné plnenie si žalobcovia uplatnili na súde dňa 4.5.2020, t.j. pred uplynutím premlčacej doby podľa § 104 Občianskeho zákonníka a námietka premlčania vznesená žalovaným je teda nedôvodná. V súvislosti s uvedenou argumentáciou žalobcovia poukázali tiež na ustanovenie § 11 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého je poisťovateľ povinný poskytnúť poisťné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poisťného plnenia. Žalovaný odmietol poškodeným nahradíť škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovaného a rovnako postupoval aj po doručení právoplatného rozhodnutia súdu žalobcami a odmietol uhradiť za poistených (žalobcov) náhradu škody. Následne žalovaný odmietol poskytnúť poisteným žalobcom poisťné plnenie aj po tom, čo žalobcovia 1/ a 2/ uhradili poškodeným nároky priznané právoplatným rozhodnutím súdu.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, oboznámením s listinnými dôkazmi produkovanými stranami sporu a dospel k nasledovným skutkovým zisteniam.

Žalobcovia 1/ a2/ prostredníctvom právneho zástupcu zotrvali na svojej skutkovej a právnej argumentácii v zmysle doterajších písomných podaní. Žalovaný po doručení rozsudku, z ktorého vyplýva povinnosť nahradíť poškodeným škodu z PZP odmieta plnenie poskytnúť a konštruuje absurdné účelové a špekulatívne teórie o premlčaní, ktorých jediným cieľom je vyhnúť sa splneniu zákonných povinností. Žalovaný okrem námietky premlčania neprezentoval žiadne iné prostriedky procesnej obrany, pričom jedinou odpoveďou, ktorú zaslal v súvislosti s nimi uplatnenými nárokmi na vyplatenie poisťného plnenia je jeho vyjadrenie, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je krytý povinným zmluvným poistením, keďže sa jedná o ujmu na osobnostných právach a nie o škodu. Pričom k náhrade škody vo vzťahu k ostatným rozsudkom Okresného súdu Martin priznaným nárokom sa žalovaný doposiaľ nevyjadril.

Právny zástupca žalovaného v priebehu konania na pojednávaní zotrval na svojich doterajších písomných vyjadreniach. S argumentáciou žalobcov pokiaľ ide o námietku premlčania, s touto nesúhlasí a zotrval na všetkých nimi prezentovaných skutočnostiach a uplatňovaný nárok považuje naďalej za premlčaný. Nesúhlasil ani s tvrdením, že poisťná udalosť nastala až právoplatnosťou rozhodnutia Okresného súdu Martin, nakoľko ak by poisťná udalosť vznikla až dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia,

všetky prípady, kedy sa v zmysle PZP nahrádza škoda poškodenému poisťovňou bez nutnosti preukazovania zákonného nároku pred súdom by boli tieto prípady bezdôvodným obohatením.

Rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-529 zo dňa 25.5.2018 (č.l. 13) v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy súd rozhodol, že žalovaný 1/ (v tomto konaní žalobca 2/) a žalovaný 2/ (v tomto konaní žalobca 1/) sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť poškodenej 1/ náhradu škody v sume 6.933,88 eur spolu s 8,75 % úrokom z omeškania ročne z tejto sumy a to žalovaný 1/ od 16.8.2012 do zaplatenia a žalovaný 2/ od 19.8.2012 do zaplatenia, všetko do 6 mesiacov do právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok). Žalovaný 1/ (v tomto konaní žalobca 2/) a žalovaný 2/ (v tomto konaní žalobca 1/) sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť titulom náhrad nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ sumu 23.000 eur, žalobcovi 2/ sumu 23.000 eur a žalobkyni 3/ sumu 15.000 eur do 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Rozhodnutie do výroku I. nadobudlo právoplatnosť 13.6.2018 a vykonateľnosť 14.12.2018.

Rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/249/2018 zo dňa 30.4.2019 o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-529 zo dňa 25.5.2018 odvolací súd rozsudok prvej inštancie potvrdil v časti výroku II. o uložení povinnosti titulom náhrady nemajetkovej ujmy. Zároveň priznal žalobcom voči žalovanému 1/ (v tomto konaní žalobca 2/) a voči žalovanému 2/ (v tomto konaní žalobca 1/) nárok na náhradu trov konania o odvolaní v rozsahu 100 %. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 14.6.2019 (č.l. 26-31).

Uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-575 zo dňa 18.6.2018 bola uložená povinnosť žalovanému 2/ (v tomto konaní žalobca 1/) zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 2.311,50 eur. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.9.2019 a vykonateľnosť 17.9.2019 (č.l.32-33).

Uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-677 zo dňa 19.8.2019 bola uložená povinnosť žalovanému 1/ (v tomto konaní žalobca 2/) zaplatiť trovy konania o odvolaní vo výške 761,93 eur do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a tiež žalovanému 2/ (v tomto konaní žalobca 1/) uložená povinnosť zaplatiť trovy konania o odvolaní vo výške 761,93 eur (č.l. 33-34).

Žalovaný listom zo dňa 7.1.2013 (čl. 35) vo vedenom konaní Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013 doručené súdu 10.1.2013 (pôvodne 9C 154/2012) oznámil, že má záujem vstúpiť do predmetného konania ako vedľajší účastník na strane žalovaných 1/ a 2/ (v tomto konaní žalobca 1/ a 2/) a z obsahu odôvodnenia rozhodnutia súdu (rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-529 zo dňa 25.5.2018 bod 6) vyplýva, že po zmene procesných predpisov intervenient (žalovaný) už nereagoval a svoj vstup nezahlásil, preto súd s poisťovňou v konaní ďalej nepokračuje.

13. V konaní je nesporne preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ ako osoby zodpovedné za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovaného (EVČ: H. XXXAR) výzvou na zaplatenie zo dňa 26.8.2019, výzvou zo dňa 2.9.2019 o náhradu nemajetkovej ujmy, opätovnou výzvou zo dňa 4.11.2019 o náhradu nemajetkovej ujmy a naposledy výzvou zo dňa 21.2.2020 adresovanej žalovanému žiadali o vyplatenie poistného plnenia vo výške 80.566,61 eur predstavujúce poistné plnenie v zmysle článku VIII. bod 10 všeobecných poistných podmienok 704 spolu s doložením právoplatných rozhodnutí a to v lehote do 24.3.2020 (č.l. 36-38). Spôsobenie škody viacerými škodcami (pluralita škodcov) mala za následok ich solidárnu zodpovednosť t.j. že za škodu zodpovedajú spoločne a nerozdielne.

14. Žalobcovia 1/ a 2/ v konaní preukázali, že v rámci konečného vyúčtovania exekučného konania vedeného proti povinným (žalobca 1/ a 2/) v exekučnom konaní sp. zn. 120EX 409/19 bola vymáhaná pohľadávka oprávnených spolu vo výške 17.742,75 eur; ďalej z dokladov peňažného ústavu (Prima Banka a.s. a VÚB a.s.) zo dňa 3.9.2019 bola vykonaná úhrada v sume 6.933,88 eur, dňa 4.9.2019

suma 4.840 eur, dňa 10.9.2019 suma 6.012 eur, dňa 13.12.2019 suma 61.000 eur, dňa 4.9.2019 suma 761,93 eur, dňa 28.8.2019 suma 761,93 eur (č.l. 39-44). Na základe uznesenia 15C/213/2013 zo dňa 18.6.2018 uložená povinnosť uhradiť súdnu pohľadávku vo výške 2.311,50 eur a prehľad úhrady jednotlivých splátok po 100 eur (č.l. 45-47) výška súdneho poplatku vyrubená žalobcovi 1/ za odvolanie t.j. od 1.10.2019 do podania žaloby 700 eur a od podania žaloby došlo zo strany žalobcu 1/ k splneniu povinnosti v celom rozsahu, t.j. od podania žaloby uhradil v pravidelných mesačných splátkach zostávajúcu časť vyrubeneho súdneho poplatku vo výške 1.611,50 eur) a sumy 462 eur (v priebehu konania bola žalobcovi uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-703 zo dňa 26.8.2020 uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 2.311,50 eur, ktorú žalobca 1/ po oslobodení od súdneho poplatku uznesenie 15C/213/2013-721 v rozsahu 80% zaplatil dňa 17.5.2021 (č.l. 107- 118).

15. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

16. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí.

17. Podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z., poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

18. Podľa Všeobecných poisťných podmienok poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 704 - (ďalej VPP) článok VIII. bod 10, pokiaľ poistený nahradil poškodenému škodu alebo jej časť priamo, má právo, aby mu ju poisťovňa nahradila a to v rozsahu a do výšky, v akej by bola povinná za poisteného náhradu škody poskytnúť a to.

19. Podľa článku VIII. bod 16 VPP, poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po tom, ako písm. b) poisťovateľovi bolo doručené právoplatné rozhodnutie súdu o výške náhrady škody, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

20. Podľa článku XIII. bod g) VPP, poistnou udalosťou – vznik povinnosti poisťovne nahradiť vzniknutú škodu.

21. Poistenie patrí medzi záväzkové vzťahy, v ktorých účastníci poisťovnej zmluvy vystupujú ako nositelia práv a povinností ustanovených v zmluve, všeobecných poisťných podmienkach, osobitných podmienkach a príslušných právnych predpisov. Zmluvné poistenie vznikne uzavretím poisťovnej zmluvy na základe dobrovoľnosti určitého subjektu alebo na základe povinnosti uloženej zákonom (povinné zmluvné poistenie). Poistenie začína až po uzavretí poisťovnej zmluvy a vzťahujú sa naň príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka aj osobitná zákonná úprava v zákone č. 381/2001 Z. z. Tento zákon bližšie určuje pre subjekty povinnosti uzatvoriť povinnú poistnú zmluvu, rozsah poistenia, práva a povinnosti poisťovateľa a zánik poistenia.

22. Z poistenia zodpovednosti za škody má poistený právo, aby v prípade poisťovnej udalosti poistiteľ za neho nahradil podľa poisťných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá (§ 822 Občianskeho zákonníka). Z citovaného ustanovenia vyplýva, že pri poistení zodpovednosti za škody poistiteľ v prípade poisťovnej udalosti nahradí za poisteného škodu, za ktorú poistený zodpovedá škodcovi a poistiteľ teda podľa poisťných podmienok preberá za poisteného povinnosť nahradiť poškodenému škodu. Ustanovením § 822 Občianskeho zákonníka rieši sa vzťah medzi poistiteľom a poisteným.

23. Osobitnú povahu prevádzky motorového vozidla Občiansky zákonník priamo nevymedzuje a osobitná povaha spočíva v tom, že z tejto prevádzky vyplývajú pre okolitý svet zvýšené nebezpečenstvá v súvislosti s činnosťou a pohybom dopravného prostriedku, a preto u prevádzkovateľa motorového vozidla je toto riziko znášania následkov zodpovednosti za škody spôsobené ich prevádzkou zmiernené tým, že každý prevádzkovateľ je zo zákona poistený pre prípad vzniku svojej zodpovednosti

za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (zákon č. 381/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov). V zmysle tohto osobitného predpisu (o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla) sú upravené práva a povinnosti vyplývajúce z osobitného poistno-právneho vzťahu, ktorého účastníkmi sú poisťovateľ (poisťovňa) a poistený. Tomuto vymedzeniu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 4 ods. 1 citovaného zákona, kedy poistenie zodpovednosti sa vzťahuje za každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve a podľa § 4 ods. 2 písm. a) a b) a ods. 4, podľa ktorého poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí a právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. V konaní je nesporný poistno-právny vzťah a uzatvorenie poistnej zmluvy - poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 3491050740 s účinnosťou od 27.1.2010 medzi žalobcom 1/ a žalovaným. Právny vzťah v danej veci medzi stranami sporu súd posudzoval podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla platnom v čase trvania poistného vzťahu a ide o nárok na plnenie založený osobitným právnym predpisom, kedy podľa § 4 ods. 2 písm. a) a b) poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí v spojení s povinnosťou poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi (§ 11 ods. 7 citovaného zákona).

25. Je potrebné zo strany súdu poznamenať, že v prípade uplatnenia nároku na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla má poškodený žalobca možnosť voľby, či bude žalovať poisteného škodcu alebo iba poistiteľa, či poisteného škodcu a poistiteľa súčasne. Ak žaloval iba poisteného škodcu, nemá to žiaden vplyv na poistný vzťah medzi poisteným a poisťovňou, ani právne postavenie poisteného sa týmto nemôže zhoršiť; poistený môže následne žalovať poisťovňu, ak za neho dobrovoľne neuhradí škodu priznanú súdnym rozhodnutím, v ktorom bola stranou sporu iba osoba poisteného škodcu.

26. Súd vzhľadom k tomu, že zo strany žalovaného bola vznesená námietka premlčania sa prednostne zaoberal dôvodnosťou vznesenej námietky premlčania.

27. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

28. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka, pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

29. Súd v tejto súvislosti konštatuje, že právo poistníka (poisteného) na poistné plnenie voči poisťovateľovi sa premlčí v trojročnej premlčacej dobe (§ 101 Občianskeho zákonníka), ktorá podľa ustanovenia podľa § 104 Občianskeho zákonníka začína plynúť za rok po poistnej udalosti. Premlčacia doba je viazaná na vznik poistnej udalosti. Keďže zákon premlčanie nároku poisteného na plnenie z povinného zmluvného poistenia výslovne neupravuje, bude sa na tento prípad aplikovať úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku. Premlčacia doba je viazaná na vznik poistnej udalosti a touto udalosťou je podľa § 2 písm. i) zákona č. 381/2001 Z. z. vznik povinnosti poisťovateľa nahradiť vzniknutú škodu (aj podľa článku XIII. bod g) VPP, poistnou udalosťou – vznik povinnosti poisťovne nahradiť vzniknutú škodu). V prípade, kedy o nároku na náhradu škody rozhodoval súd, poistná udalosť nastane až dňom, kedy rozhodnutie, podľa ktorého má poisťovateľ plniť, nadobudne právoplatnosť. Splatnosť poistného plnenia poisťovateľa nastane až po 15 dňoch po doručení takéhoto právoplatného rozhodnutia (t. j. rozhodnutia už disponujúceho vlastnosťou právoplatnosti), ktorú upravuje ustanovenie § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z.. Vychádzajúc tiež zo Všeobecných poistných podmienok č. 704 žalovaného - poistnou udalosťou je vznik povinnosti poisťovateľa nahradiť vzniknutú škodu. Poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po tom, ako poisťovateľovi bolo doručené právoplatné rozhodnutie

súdu o výške náhrady škody, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia (čl. VIII. bod 16 písm. b) VPP).

30. V danom prípade o nároku na náhradu škody rozhodoval súd (sp. zn. 15C/213/2013-575) a teda poistná udalosť nastala dňom, kedy rozhodnutie, podľa ktorého má poisťovateľ plniť, nadobudlo právoplatnosť t.j. právoplatnosťou rozhodnutia Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013 zo dňa 25.5.2018 vo vzťahu k náhrade škody výroku I., ktorý nadobudol právoplatnosť 13.6.2018, a pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu výrokom II. v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.4.2019 sp. zn. 10Co/249/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.6.2019. Vo vzťahu k povinnosti žalovaného poskytnúť žalobcom poistné plnenie je poistnou udalosťou deň právoplatnosti rozhodnutia, pričom nárok na poistné plnenie si žalobcovia 1/ a 2/ uplatnili na súde dňa 4.5.2020 t.j. pred uplynutím premlčacej doby podľa § 104 Občianskeho zákonníka a námietka premlčania vznesená žalovaným nie je dôvodná. Súd pokiaľ ide o otázku premlčania sa stotožnil i s vyjadrením žalobcu, že žalovaný v rozpore s podstatou a logikou poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zamieňa škodovú udalosť (dopravná nehoda, udalosť z ktorej škoda vznikla) za poistnú udalosť, teda vznik povinnosti poisteného, resp. poisťovne nahradiť škodu, za ktorú poistený zodpovedá a ktorá bola spôsobená prevádzkou poisteného motorového vozidla.

31. Je potrebné tiež poznamenať, že otázka ustálenia vecnej legitímácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti so vznikom poistnej udalosti bola ustálená a definitívne vyriešená, kedy z rozhodnutí v zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 uverejneného rozhodnutia NS SR z 31.7.2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016 pod č. 61 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujmy spočívajúca v zásahu do osobnostných práv spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je nárok krytým povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď v zmysle ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. je za škodu na zdraví potrebné považovať aj nemajetkovú ujmu.

32. Súd pri rozhodovaní o uplatnenom nároku žalobcov 1/ a 2/ titulom poistného plnenia vychádzal zo skutočností, že základom pre splnenie povinnosti poisťovateľa plniť je tá okolnosť, že poistený zodpovedá poškodenému za škodu podľa príslušných právnych predpisov (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka). V tomto zmysle má poistný právny vzťah výrazne akcesorický charakter, nakoľko závisí od existencie primárneho zodpovednostného vzťahu medzi poisteným škodcom a poškodeným. Záväzok poisťovateľa nahradiť škodu poškodenému nie je záväzkom voči nemu, ale voči poistenému. Svoje tvrdenia žalobcovia 1/ a 2/ podopreli listinnými dôkazmi a to právoplatnými súdnymi rozhodnutiami ako i výpismi z účtov o realizovaných úhradách. Podľa § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Výška preukázaných a uhradených nárokov zo strany žalobcov 1/ a 2/ spolu tak predstavuje sumu 83.040,11 eur (sumy 17.742,75 eur + sumy 61.000 + sumy 1.523,86 eur + sumy 2.311,50 eur + 462 eur) a túto žalovaný v priebehu celého konania nijakým spôsobom nenamietal a túto sumu žalovaný ani nespochybnil, nenavrhoval žiadne dôkazy na preukázanie opaku. Súd žalobe v celom rozsahu ako právne dôvodnej a preukázanej vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť sumu vo výške 83.040,11 eur tak, ako vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

33. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

34. Podľa § 3 Nariadenia vlády 87/1995 Z. z., výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

35. Žalobca popri istine uplatňoval i úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 25.3.2020, t.j. odo dňa kedy poskytol na základe poslednej výzvy zo dňa 21.2.2020 lehotu na splnenie povinnosti do 24.3.2020. Nárok na úroky z omeškania s plnením peňažného dlhu vzniká bez ohľadu na to, čo spôsobilo omeškanie. Úroky z omeškania priznať iba od toho času, keď sa dlžník dostal do omeškania. Splatnosť danej pohľadávky upravuje ustanovenie § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. tak, že poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu

o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia. V danom prípade splatnosť poistného plnenia poisťovateľa nastala až po 15 dňoch po doručení takéhoto právoplatného rozhodnutia.

36. V konaní bolo preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ opakovanými výzvami a naposledy dňa 21.2.2020 (č.l. 38) žiadali žalovaného o splnenie poistného plnenia k poistnej udalosti a bola poskytnutá lehota splniť túto povinnosť do 24.3.2020. Pokiaľ si poisťovňa nesplní svoj záväzok riadne a včas, t. j. neposkytne poistné plnenie v celom jeho rozsahu v lehote splatnosti určenej zákonom, dostáva sa do omeškania, čo znamená právo poisteného popri poistnom plnení požadovať aj úroky z omeškania, ktorých základ je daný v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd priznal žalobcom 1/ a 2/ popri istine i úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 80.566,61 eur od 25.3.2020 až do zaplatenia.

37. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP (o nároku na náhradu trov konania súd rozhodne aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí) v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. Súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s poukazom na plný úspech žalobcov 1/ a 2/ vo veci tak, že im priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

39. O samotnej výške trov konania súd prvej inštancie rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Žiline.

Odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).